

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I TREĆA
NEDJELJA KROZ GODINU

AKO TE POSLUŠA,
STEKAO SI BRATA

RUJAN

Ned 6. **DVADESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU**

Pon. 7. **Marko Križevčanin**; Regina

Uto. 8. **RODENJE MARIJINO MALA GOSPA**

Sri. 9. **Petar Klaver**; Strahimir

Čet. 10. **Nikola Tolentinski**; Pulherija

Pet. 11. **Proto i Hijacint**; Helga

Sub. 12. **Ime Marijino**; Dubravko

MEDITACIJA

Opomenuti? 3

SLUŽBA RIJEČI

XXII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Ako te poslušā, stekao si brata. 4

HOMILIJA

Bratsko opominjanje 8

KATEHEZA

Opomenuti i biti opomenut 10

Pusti nek' traje... 12

GODINA SVETOGA FRANJE

Sveti Franjo - Mladost (2) 14

Mali vjeronaučni leksikon 17

NAŠI POKOJNI 18

PRIČA

Odjeća za siromahe 20

Naslovnica:
Daniel Bonnell, *Jesus Wept*

Slika preuzeta s:
<https://fineartamerica.com>

mihael

22/2026.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XXI. (2026.), broj 22 (687), dvadeset i treća nedjelja kroz godinu, 6. rujna 2026.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

Opomenuti?

U Knjizi proroka Ezekielja čitamo kako Bog govori proroku da on, prorok, treba u Božje ime opomenuti onoga koji čini nešto krivo. Jer, veli Bog proroku: „*Ako ti ne progovoriš i ne opomeneš bezbožnika da se vrati od svojega zloga puta, bezbožnik će umrijeti zbog svojega grijeha, ali krv njegovu tražit ću iz tvoje ruke.*“

To nam se čini razumljivim. Ezekiel to mora činiti. Ta prorok je! Konačno, i Isus je opominjao one koji griješe, a isto su to činili i apostoli.

Kršćani vjeruju da su riječi Svetoga pisma upućene i današnjem naraštaju. Trebamo li onda razumjeti da ono što je Bog rekao proroku Ezekielu vrijedi i za nas? Da se čovjek uhvati za glavu. Ja da nekoga opomenem? Tko sam ja? Otkud mi pravo bilo koga prozivati? Ako, na primjer, upozorim na plaži nekoga da ne baca smeće u more, riskiram da budem premlaćen. Nije mi lako ni rođenoga brata opomenuti da, na primjer, pretjeruje u piću te da svakodnevno posjećuje kladionice. Kada svećenik u crkvi kaže da je za kršćane ozbiljan grijeh ići u kupovinu nedjeljom (jer time prisiljavaju trgovce da nemaju slobodnu nedjelju), onda će spremno netko reći da se Kaptol nema što miješati u državne i općinske zakone. Opominje li danas itko ikoga?

Opomenuti - da ili ne?

Mjerilo je jednostavno. Ako nekoga stvarno volim, ako mi je do njega stalo, opomenut ću ga. Ne zato da bih se ja istaknuo, ne zato da bih ga ponizio, nego zbog njega, jer mi je stalo. Pa ću onda reći svome kumu da možda i ne primjećuje da je postao ovisnik o alkoholu, kocki, računalnim igrama i društvenim mrežama ili da zanemaruje svoju djecu ili da se počeo upuštati u neke sumnjive poslove. Reći ću svome djetetu da je važno biti marljiv u školi, da je potrebno da i on preuzima neke kućne obveze, da bi se trebao bolje ponašati prema djedu i baki.

„*Istina boli, a laž vrijeđa*“, veli mudra poslovica. Istina rečena s ljubavlju može boljeti, jer se čovjeku nije lako suočiti sa svojim nedostacima. Pravi će prijatelj preuzeti taj gorki rizik i - reći. Treba reći onda kada čovjek misli da bi od toga u dogledno vrijeme moglo biti koristi. Neprestano prigovarati i izdizati se iznad drugoga nije znak ljubavi i postiže suprotan učinak. Kako ocijeniti? Kako znati? Rekao bi Augustin sažeto: „*Ljubi, i čini što hoćeš.*“

Prvo čitanje: Ez 33, 7-9

Ako bezbožnika ne opomeneš, krv njegovu tražit ću iz tvoje ruke.

Čitanje Knjige proroka Ezekiel

Ovo govori Gospodin:

„Tebe sam, sine čovječji, postavio za stražara domu Izraelovu: kad čuješ riječ iz mojih usta, opomeni ih u moje ime.

Reknem li bezbožniku: 'Bezbožniče, umrijet ćeš!' – a ti ne progovoriš i ne opomeneš bezbožnika da se vrati od svojega zloga puta, bezbožnik će umrijeti zbog svojega grijeha, ali krv njegovu tražit ću iz tvoje ruke. Ali ako bezbožnika opomeneš da se vrati od svojega zloga puta, a on se ne vrati sa svojega puta on će umrijeti zbog svojega grijeha, a ti si spasio život svoj.“

Riječ Gospodnja.

Mjesec dana nakon pada Jeruzalema visoki kraljevski službenik Nebuzaradan razara jeruzalemski Hram i sam grad s njegovim zidinama, a elitu naroda odvodi u progonstvo. Judejskomu kralju Sidkiji svi su sinovi poklani pred njegovim očima, a samomu su kralju potom iskopane oči, kako bi taj stravičan prizor bio zadnje što je vidio.

U takvom razdoblju propasti i očaja Gospodin ponovno progovara proroku Ezekielu, a njegove su riječi namijenjene čitavomu narodu.

Današnji odlomak dolazi iz poglavlja u kojem Ezekiel postavlja odgovornosti proroka kako ih on predviđa nakon obnove iz progonstva.

Jedna od slika te uloge je slika stražara, lika poznatog u obrambenom sustavu Palestine. Na brdima su bili postavljeni stražari koji su upozoravali na približavanje stranog osvajača. U današnjem čitanju ta slika ili uloga stražara primjenjuje se na prorokovu ulogu u životu izabranog naroda. Za Ezekielu je karakteristično da prorokovu ulogu shvaća kao brigu za pojedince. To je bila posljedica uništenja naroda kao korporativnog entiteta u vrijeme progonstva. Od sada prorok se ne obraća ukupnoj narodnoj zajednici, sve što može učiniti jest razgovarati s pojedincem.

Ako prorok ne uspije upozoriti, to je njegova vlastita odgovornost. Ako pokuša, a pojedinac odbije poslušati, to nije više prorokova krivnja. On je ispunio svoju zadaću.

Ezekielova slika proroka kao stražara odabrana je uz današnje evanđelje koje govori o zajedničkoj brizi za zajednicu vjernika.

Priredio V. B.

Otpjevni psalam: Ps 95, 1-2.6-9

O da danas glas Gospodnji poslušate, ne budite srca tvrda!

Dođite, kličimo Gospodinu,
uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome!
Pred lice mu stupimo s hvalama,
kličimo mu u pjesmama!

Dođite, prignimo koljena i padnimo nice,
poklonimo se Gospodinu koji nas stvorio!
Jer on je Bog naš, a mi narod paše njegove,
ovce što on ih čuva.

O da danas glas mu poslušate:
„Ne budite srca tvrda kao u Meribi,
kao u dan Mase u pustinji
gdje me iskušavahu očevi vaši,
iskušavahu me premda vidješe djela moja.“

Psalam „Venite“ („Dođite“) sastavljen je od dva dijela. Prvi je poziv na štovanje, drugi upozorenje zbog zanemarivanja Božje riječi.

Upravo taj drugi dio preuzeo je pisac Poslanice Hebrejima (Heb 3,7-4,13) i razložio kao posebno važan za njegovu crkvenu zajednicu. Pripadnici te crkvene zajednice zaostajali su umjesto da napreduju u kršćanskom životu upravo kao što se Izrael umorio u pustinji.

Pripjev, "O da danas glas Gospodnji poslušate, ne budite srca tvrda!" prikladan je nakon Ezekielove parabole o stražaru.

Drugo čitanje: Rim 13, 8-10

Ispunjenje Zakona jest ljubav.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo:

Nikomu ništa ne dugujete, osim da jedni druge ljubite. Jer tko drugoga ljubi, ispunio je Zakon. Uistinu: Ne čini preljuba! Ne ubij! Ne ukradi! Ne poželi! I ima li koja druga zapovijed, sažeta je u ovoj riječi: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. Ljubav bližnjemu zla ne čini. Punina dakle Zakona jest ljubav.

Riječ Gospodnja.

Ovaj odlomak Poslanice Rimljanima spada u njezin egzortativni (poticajni) dio, u kojem Pavao svoj govor s doktrinarnog seli na praktično područje kršćaninova života. Apostol ovdje ponovno upozorava na zapovijed ljubavi, koristeći se tako djelotvornim i zbijenim izrazima da zbog toga ovaj odlomak zavrjeđuje naslov „Pavlov drugi hvalospjev ljubavi“. U prethodnim recima Pavao se bio zadržao na dužnostima kršćanina prema građanskim vlastima, osobito na dužnosti „dati svakomu što mu pripada“; sada govori o osobitom „dugu“ kojeg se nikad ne možemo riješiti, a to je međusobna ljubav. „Taj dug“ primjećuje Hans Urs von Balthasar, „proistječe iz kršćanskog imena, kojeg oni nose samo zato što žele biti u skladu sa savezom Božje ljubavi s čovječanstvom, savezom koji se konkretno ostvaruje u sakramentu Crkve. Nitko ih ne prisiljava da vjeruju, no kad već vjeruju oni ‘moraju’ ljubiti ‘slobodno’, s onakvom bezuvjetnošću kako je bezuvjetna vjera sama“. Pavao ovdje zapravo navodi Lev 19, 18 („Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe“), tumačeći, međutim, ovu zapovijed u novom smislu koji joj je dao Isus u Mt 22, 40, gdje „bližnji“ nije samo sunarodnjak, i shodno tome član kršćanske zajednice, nego svaki čovjek. Projekt kršćanskog života stoga pronalazi svoje uporište u zapovijedi ljubavi koja u sebi objedinjuje sav zakon, kako onaj Starog zavjeta tako i onaj Novog zavjeta. U tom smislu „ljubav je punina zakona“ (r. 10), to jest njegovo ispunjenje, njegova puna zrelost, njegova bitna jezgra.

<https://pozeska-biskupija.hr>

Evandjelje: Mt 18, 15-20

Ako te poslušaj, stekao si brata.

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

- *Pogriješi li tvoj brat, idi i pokaraj ga nasamo. Ako te poslušaj, stekao si brata. Ne poslušaj li te, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu, neka na iskazu dvojice ili trojice svjedoka počiva svaka tvrdnja. Ako ni njih ne poslušaj, reci Crkvi. Ako pak ni Crkve ne poslušaj, neka ti bude kao poganin i carinik.*

Zaista, kažem vam, što god svežete na zemlji, bit će svezano na nebu; i što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno na nebu.

Nadalje, kažem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednostavno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima.

Riječ Gospodnja

Današnji evanđeoski ulomak pripada Isusovoj 'Besjedi o Crkvi' (ili besjedi o bratstvu) a Matej ga donosi iza prispodobe o izgubljenoj ovci i o Isusovoj skrbi za „malene“, to jest osobe najslabije u vjeri, a onda i najizloženije opasnosti obeshrabrenja i bijega. Sâm ulomak može se čitati kao primjer potrage i pomoći izgubljenoj ovci. Površno čitanje ovog teksta može ostaviti dojam tvrdog govora, koji detaljno navodi nîz disciplinskih normi i koji se zaključuje sudskom presudom. U stvarnosti čitav je ulomak prožet pastirskom skrbi za spasenje najslabije braće i poticanjem da se svi osjetimo odgovornima doprinijeti obraćenju brata koji je sagriješio.

Kategorička zapovijed „idi“ daje naslutiti da je potrebna određena hrabrost kako bi se pozvalo brata koji je pogriješio, da pritom treba prevladati određeni nutarnji otpor, no dobro brata vrijedi više od spomenute neugodnosti i za nj se rado žrtvuje vlastita 'ugodnost'. Isus ovdje predlaže da u bratskom opominjanju slijedimo put po susljednim dionicama. Pa ako će krajnje zahvaćanje zajednice imati negativan ishod, veli Učitelj, ostaje službeno priznanje odjeljivanja brata od Crkve. Nije riječ o 'izopćenju' u pravom smislu riječ, već o izričitom proglašavanju stanja koje se već dogodilo: „Neka ti bude kao poganin i carinik“, to jest zajednici kao tuđinac.

Naglasak na suglasju postaje očit u završnim redcima: zajedništvo srdaca – što se na grčkom kaže 'sintonia' ili 'sinfonia' – koje se usuglašuje da zatraži sve što jamči uslišanje molitve, kao i zajedništvo „u Isusovu imenu“, to jest sabrati se oko njegove osobe prijanjajući uz njegovu riječ i uz njegovo poslanje u povijesti, jamči Božju prisutnost. Evanđeoski ulomak bi se sada mogao ponovno čitati počevši od tih zadnjih redaka, u svijetlu kojih se osvjetljuje pravo lice Crkve: zajednica ljubavi koja svoje korijene ima duboko u otajstvu Krista, u otajstvu Ljubavi do kraja.

<https://pozeska-biskupija.hr>

Bratsko opominjanje

Iz naravi čovjeka kao društvenoga bića, a još više iz činjenice da je čovjek jednostavno grešnik proizlazi potreba opominjanja i popravljanja. Da bi zajednički život bio moguć, potrebno je da ljudi jedni drugima ukažu na grijehe, koji opterećuju taj život, i da tako jedni drugima budu od pomoći. Isus je imao pred očima i jedno i drugo, zajednicu vjernika, u kojoj je svatko odgovoran za drugoga, i činjenicu da i tu zajednicu čine grešni ljudi. Matej je toj Isusovoj riječi dao još veću težinu time što ju je povezao s drugim tekstovima i stvorio uvjerljiv Isusov govor o uspjelom životu u kršćanskoj zajednici. On započinje Isusovom poukom kako je veličina u malenosti (18,1-5), pa se nastavlja njegovim upozorenjem kako se ne smije sablazniti malene (18,6-11), isticanjem na primjeru izgubljene ovce kako se Bog brine za svakoga (18,12-14).

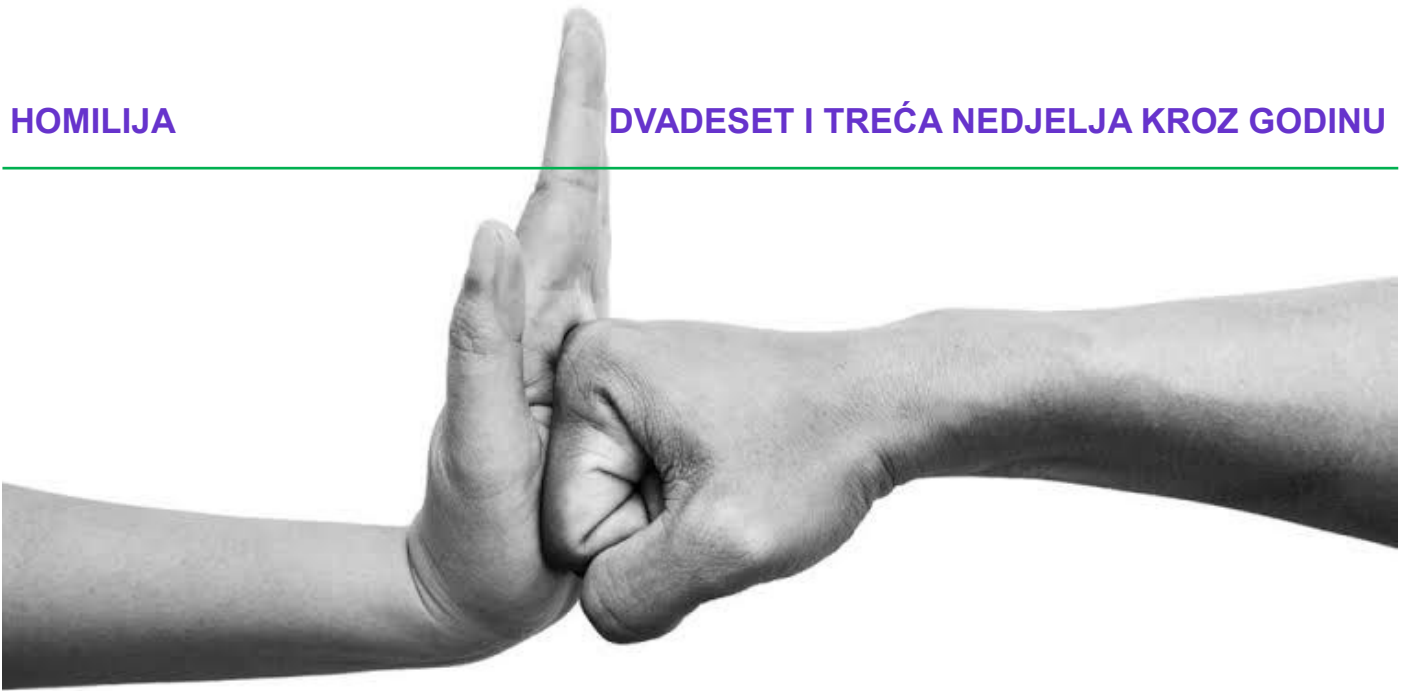
Tek nakon tih vrlo važnih pretpostavki, dolazi naš tekst s vrlo jasnim upozorenjima što je dužan učiniti svaki kršćanin, ako vidi da mu je brat pogriješio. Matej je vrlo realan. On polazi od toga da Crkva nije društvo svetaca, već da su u njoj grešnici koji se nalaze na putu ostvarenja svetosti. Drugo važno zapažanje u Matejevom tekstu jest da je taj koji griješi ponajprije brat i da mu treba bratski pristupiti, kako bi uvidio

svoj grijeh i ispravio ga. Dok se u Starom zavjetu ta zapovijed odnosila samo na sunarodnjaka, pripadnika izabranoga naroda po krvi, Isusova riječ se odnosi na brata u vjeri. I u jednom i u drugom slučaju prvi korak treba biti u četiri oka, kako bi se sačuvalo dostojanstvo grešnika i kako bi mu se olakšalo da uvidi svoj grijeh i da ga ispravi. A cilj je da se takvomu omogući puno zajedništvo u kršćanskom bratstvu.

„Ako te ne posluša...”

Isus je i ovaj put vrlo realan, pa računa s time da prvi pokušaj opominjanja u četiri oka neće uvijek uroditi plodom. No to ne znači da se sve treba završiti s tim prvim pokušajem, da se takvoga može precrtati. Tek sad se treba još ozbiljnije za nj zauzeti, i to uz pomoć još jednoga člana zajednice: „Ne posluša li te, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu, neka na iskazu dvojice ili trojice svjedoka počiva svaka tvrdnja“ (18,16). I u toj Isusovoj riječi prepoznamo starozavjetnu brigu oko pravilnog postupanja s grešnikom: „Kakav god bio prekršaj, neka presuda počiva na iskazu dvojice ili trojice svjedoka“ (Pnz 19,15).

Isus računa s time da u nekim slučajevima neće biti dosta ni taj ponovni pokušaj i nudi novo rješenje: „Ako ni njih ne posluša, reci Crkvi“ (18,17). Pod Crkvom (ekklesia) podrazumijeva se na jednom

<https://www.bitno.net>

mjestu okupljena zajednica vjernika. Nije rečeno da se kaže njezinim predvodnicima vjerojatno zato što je Isus imao pred očima manje skupine učenika, a takve su uglavnom bile ranokršćanske zajednice i u Matejevo vrijeme. Znademo da su kršćanske zajednice u prvim kršćanskim stoljećima dosta dugo bile mjesto priznanja i opraštanja grijeha. Tada je još bila živa svijest kako grešnik svojim grijehom, osim što vrijeđa Boga, i zajednici nanosi štetu koju treba popraviti.

Isus pozna i ekstremni slučaj, mogućnost da netko neće poslušati ni Crkvu. No ovaj put se mijenja oblik njegova savjeta. Zapravo on i ne savjetuje više što bi trebalo s takvim učiniti, već takvoga uspoređuje s poganinom i carinikom: „Ako pak ni Crkve ne posluša, neka ti bude kao poganin i carinik“ (18,17). Vjerojatno Isus polazi od toga da se dotični takvim svojim stavom sam isključio iz zajedništva Crkve, pa ne treba poduzimati nikakve izravne mjere u tom smislu.

Teška i odgovorna dužnost

Začuđujuće je kako je u Crkvi premalo svijesti o ovoj Isusovoj zapovijedi. Kršćani najmanje djeluju u duhu evanđelja. Umjesto toga čine se dvije pogreške, s jednako lošim posljedicama. Ili se zatvaraju oči pred tuđim grijesima, jer se čovjek boji kako će biti shvaćeno njegovo upozorenje, ili se odmah otvoreno razglasi tuđi grijeh, čime se

uništava svaka mogućnost pozitivnog djelovanja na onoga tko se ogriješio. Činjenica je da je uvijek delikatan zadatak pristupiti drugomu i upozoriti ga na njegov grijeh, kao što je istina da su se mnogi zbog toga opekli, jer su morali čuti prigovor, tko je njih ovlastio da drugoga opominju. A opekli su se jer su nastupili moralizatorski, držeći s visoka drugomu lekciju.

Naprotiv, kad god nam uspije drugomu pristupiti sa sviješću vlastite slabosti i u duhu pravog evanđeoskog bratstva, mogli smo doživjeti kako naša riječ pada na plodno tlo. To vrijedi na svim razinama našega zajedničkog života, od obitelji, preko škole, vjeronaučne zajednice, poduzeća, do župne zajednice. Kad god su roditelji dali prednost blagoj opomeni i strpljivom uvjeravanju pred povišenim tonom i prijetećim prstom nisu se pokajali. Možda neki učenik ili učenica učitelju ili vjeroučitelju već dugo idu na živce, jer mu svojim ponašanjem ometaju nastavu, pa to ne može više trpjeti. No zasigurno će biti puno bolje da se strpi pa takvoga učenika nakon nastave pozove i s njime se očinski razgovori, nego li da ga pred cijelom skupinom prozove i postidi.

Fra Ivan Dugandžić, <https://vfz-hr-bih.hr>

Opomenuti i biti opomenut

Opomena pripada čovjekovoj odgovornosti za druge. Ljudi su odgovorni jedni za druge i za sve postojeće, na što upućuje i Knjiga Postanka: „Gospodin, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt, da ga obrađuje i čuva.“ To „obrađivati i čuvati“ nosi svoju odgovornost. Čovjek ne smije biti ravnodušan prema drugomu čovjeku. Nije ga briga za druge ili što je izvan njegova dvorišta. Neki smatraju da mogu činiti sve što hoće, samo ako ih policija ne uhvati da krše zakon ili da drugoga vrijeđaju. Vrijedi ona: „Ne tiče me se što radi.“ Zavladała je indiferentnost: „Svejedno mi je kako živi, samo neka me pusti na miru.“ Međutim svi imaju poslanje za zbližavanjem svijeta. To poručuje i II. vatikanski koncil u „Radost i nada“: „Da izgradimo bolji svijet u istini i pravdi. Na taj smo način svjedoci rađanja novoga humanizma u kojem se čovjek definira prije svega po odgovornosti prema svojoj braći i prema povijesti.“ Isus želi da ljudi žive jedni za druge. Očekuje to zajedništvo. Djeca smo jednoga nebeskoga Oca. Ljudi često ne primjećuju ili odbacuju i ono uzvišeno, što Isus donosi čovjeku. To je poput onoga što piše F. M. Dostojevski u svom romanu „Braća Karamazovi“. Došao Krist u doba inkvizicije na seviljski trg. I opet se čuju povici: „Ubijte ga!“ Ljudi često ne prihvaćaju pravednika, ni Božju Riječ, ni

Sina Božjega. Stvarnost koju opažamo iz današnjih čitanja slična je, ako ne i ista, kao i prije dvije tisuće godina. I u Isusovo vrijeme bilo je grješnika i grijeha. Evanđelje nam donosi temeljno načelo, a sv. Matej zapisa: „I što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno na nebu.“ Zato treba opomenuti grješnika.

Briga za grješnika treba biti briga iz ljubavi. Nijedan čovjek u duši nije ravnodušan ako mu se priđe s ljubavlju i povjerenjem. To lijepo opisuje Hilde Domin - Loewenstein, njemačko-židovska književnica, koja napisa: „Nijedna mačka sa sedam života, nikakav gušter ni morska zvijezda – kojima ud izgubljen ponovno naraste (...) nisu otporni kao čovjek – kog se legne na sunce ljubavi i nade.“ Svaki čovjek žeda i gladije za ljubavlju i povjerenjem. Potrebno je utažiti tu duhovnu glad i žeđ ljudske duše. Grješnik je potrebitiji Božje milosti nego ljudskoga prijekora. Opomenuti valja grješnika da bi dobro napredovao i rastao. A to „dobro“ ne može nastati bez zajedništva. Zajedništva nema bez Krista, a Krist dolazi u molitvi. To je obećao: „Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima“, piše sv. Matej. Ali prvo je pitanje: Moli li čovjek uopće? Koliko je spreman preko dana biti s Bogom, otvoriti svoju dušu da je Bog napuni svojim Duhom? Ako ne moli u svojoj obitelji i za svoju obitelj, kako će moliti za svoga susjeda i kako će biti sretni?

<https://www.bernardinai.it>

Što to primjećuje Eskim iz Jigluka među bogatim Amerikancima? Divio se kućama, namještaju, željeznici, strojevima, a najviše struji: „Bijelac zna zapaliti vatru koja se ne vidi i koncem je premjestiti. Zatvoriti je u malu staklenku da im svijetli i šalju je u peć... Ali ne znaju moliti i biti sretni.“

U zajedničku sreću ulazi i čovjekova odgovornost za sama sebe, ali i njegova odgovornost za druge. Zato i postoji *sedam duhovnih djela milosrđa*: dvouma savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljnika utješiti, uvrjedu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi, za žive i mrtve Boga moliti. Sve učiniti da se grijeh ukloni, a Božja pravednost zaživi. Uklanjanje grijeh temeljno je pravilo ili ustav Isusove zajednice.

Odgovornost Crkve temeljno je načelo u zajednici vjernika: biti kao Bog koji sve ljubi jer je sama ljubav. Da bi ljudi mogli skupa živjeti, moraju zlo uklanjati, grješnika opominjati: „Tebe sam, sine čovječji, postavio za stražara domu Izraelovu“, piše prorok Ezekiel. Ali tko je od nas spreman reći kolegi ili prijateljici u gostionici, na igralištu ili u diskoteci: „Nemoj tako! Ne psuj! Ne ponašaj se i ne živi tako loše!“ Svatko se boji odgovora: „Što se ti miješaš u moj

život?! Praviš se kao da si ti svetac. Imam pravo, kako ja hoću!“ itd.

Danas su naglašena prava osobe, koja ističu privatnost i nedodirljivost. Govori se često i o pravima djece. Ali zaboravljaju se vrijednote obitelji i društva. Sloboda je u svakoj rečenici, ali se ne govori o odgovornosti za druge. Ispada da je sloboda pojedinca sloboda od drugih: „Za druge me nije briga.“ A važno je zajedništvo svih u poštovanju i istini. Pastir ostavlja 99 ovaca u pustinji i traži onu jednu zalutalu. Dobromu pastiru stalo je do te jedne zalutale ovce. I nama bi trebalo biti važno da naš susjed živi čestito. Danas je jako naglašena misao o opomeni grješnika, ali i o osobnoj odgovornosti iz koje proizlazi ta opomena. U dokumentu „O vjerskoj slobodi“ piše: „Po svom su dostojanstvu svi ljudi, jer su osobe, to jest obdareni razumom i slobodnom voljom, i po tome osobnom odgovornošću, gonjeni vlastitom naravi i vezani moralnom obvezom da traže istinu“, a Istina je Isus Krist, koji poziva ljude na osobnu odgovornost.

Ante Pranjic-Pilipović, <https://www.glas-koncila.hr>

Pusti nek' traje...

Vrlo često među savjetima duhovnih osoba nalazi se i onaj o donošenju odluka. Iz svake molitve, duhovnih vježbi i duhovne obnove morala bi proizići odluka. No, odluci prethodi dug i hrabar put

Prilično je evidentno da je teško održiv i funkcionalan život društva, institucija, zajednica i pojedinaca bez solidne organizacije i kontinuiranoga donošenja odluka, osobito u svijetu koji doživljava rapidne promjene. Nažalost, često to vidamo u političkom svijetu. Bez dobrih odluka smrt prijete i duhovnom životu. Zahvaljujući dobrim odlukama duhovni život se miče, napreduje, raste, sazrijeva i konačno donosi plodove. Plodovi, dakle, nisu rezultat slučaja, nego dobrih i provjerenih odluka koje su donesene na zdravim temeljima i pretpostavkama. Kristov križ nije plod slučaja, a tako ni plodovi njegova križa, nego Božje odluke kojom nas želi privesti u zajedništvo života sa sobom.

Vrlo često među savjetima duhovnih osoba nalazi se i onaj o donošenju odluka. Iz svake molitve, duhovnih vježbi i duhovne obnove morala bi proizići odluka. Odluka kojoj prethodi proces razlučivanja spada među nosive odrednice duhovnoga života. No, odluci prethodi dug i hrabar put. Odluka, kako nas uči sveti Vinko Paulski, pretpostavlja unutrašnju šutnju koja pogoduje molitvi i sjedinjenju s Bogom, molitvu za oprostjenje grijeha, zahvalu i prikazanje Bogu čime se u nama učvršćuje Božja vrhovnička vlast, pretpostavlja vrijeme razmatranja i to s neposrednom

pripremom, zahtijeva također napor staviti se u Božju prisutnost te, konačno, da sve to prođe kroz naše afektivno područje i tek se onda prelazi na donošenje odluke.

Odluka u duhovnom životu, a još više u društvu ili zajednici koja je organizirana ili traži dobru organizaciju, treba uvijek biti usmjerena praktičnosti. Ona mora biti konkretna i neposredna. U donošenju odluka mudar će čovjek predvidjeti prepreke koje će trebati nadići. Zato odluke ne mogu i ne smiju biti nepromišljene. Kod donošenja odluka mora se zadržati na potankostima. Nakon ovako opisanoga procesa, kako ga je zacrtao sveti Vinko, netko bi mogao pomisliti da je potreban gotovo cijeli život za donošenje jedne odluke. No, varamo se ako mislimo tako, jer s vremenom čitav ovaj proces donošenja odluka postane prirodan, da ne kažem djeluje po nekoj vrsti dobrog i poželjnoga duhovnog automatizma.

Upravo je iz ovoga vidljivo da su veliki upravitelji, graditelji i obnovitelji u povijesti Crkve i redovničkih zajednica bili duboko duhovni ljudi koji se nisu bojali donositi odluke na gore opisan način. To je ključno, kako smo rekli, u duhovnome životu pojedinca, ali još više zajednice. Ako postoji neki problem koji zahtijeva rješenje, treba ga unijeti u ovaj proces koji je opisao sv. Vinko. Vrlo je kancerogeno, umjesto donošenja odluke, postaviti se prema problemu na način: pusti nek' traje, sve dok traje dobro je...

<https://nostos.hr>

Više je nego očito da bolujemo od manjka odluka po principu koji je preporučio sv. Vinko. Imajući na umu njegove poticaje, bilo bi dobro – ako želimo doživjeti svojevrsno pročišćenje – ispitati se što bi rekao Svetac na manjak odluka koje bi trebalo donijeti po principu koji je opisao? Možemo li reći da naše društvo i naše zajednice pate i urušavaju se upravo zbog nedostatka odluka i zbog pogrešnih odluka, osobito kod duhovnih ljudi? Smijemo li zaključiti da je manjak praktičnih i dobrih odluka posljedica utrnutosti duhovnoga života? Možemo li reći da je nedostatak odluka ili da su loše odluke posljedica posvemašnjega zanemarivanja ovoga procesa koji je opisao sv. Vinko? Možda je tomu ipak tako jer je taj proces kontaminiran velikom bukom zbog koje nema mjesta unutrašnjoj šutnji i sjedinjenju s Bogom, manjkom svijesti o vlastitoj grešnosti, manjkom zahvale Bogu, nedostatkom meditacije i kontemplacije, utrnutošću svijesti o Božjoj prisutnosti; možda sve ono o čemu odlučujemo ne dodiruje naše afektivno područje, pa su nam zbog toga odluke koje donosimo hladne, samosvrhovite, teorijske, teško provedive u praksu. Možda, ako ih donosimo, donosimo ih samo da se zna da postoje, ne mareći za njihovu praktičnu primjenu, jer smo i sami svjesni da nisu prošli kroz sito i rešetko procesa koji preporučuje Svetac. Možda, u konačnici, donosimo duhovne odluke prema svjetovnim, korporativnim, političkim i

drugim načelima, ne razlikujući se tako od nevladinih organizacija, etičkih klubova i različitih udruženja. Možda su baš zbog toga i one odluke koje donesemo ili bolje reći, nametnemo, posve neplodne i više nam donose štete i nemira nego napretka i mira. Možda manjak odluka otkriva manjak kompetencija koje se pretpostavljaju za onoga tko ih donosi. Nepošteno je lamentirati zbog loše prakse, a u isto vrijeme izbjegavati donošenje odluka kojima bi se tu praksu moglo promijeniti.

Naše društvo i naše zajednice boluju više od nedonesenih odluka na dobrim i provjerenim temeljima, nego od onih koje su donesene. Manjak dobrih odluka koje su usmjerene praktičnosti ili zanemarivanje donošenja ikakvih odluka otkriva da oni koji bi ih trebali donositi preferiraju čekanje, odlaganje, produljenje, razvlačenje. Nedonošenje odluka izraz je nezainteresiranosti za one radi kojih se odluke donose. Takva je nebriga plod u nekim slučajevima njihove vlastite duhovne, afektivne i moralne nemoći, a u drugim slučajevima plod opijene moći koja bukti ispod plašta poniznosti, ali je prestala mariti za duhovno i vječno. Manjak odluka također je izričaj manjka hrabrosti, a hrabrost bivovanja, što uključuje i donošenje odluka, prema nekim je teolozima, drugo ime za vjeru.

Hrvoje Kalem, <https://www.svjettlorijeci.ba>

Sveti Franjo - Mladost (2)

Jednog dana mladi je Franjo krenuo u šetnju. Staza ga je vodila pored asiške bolnice za gubavce. I prije je on tuda prolazio i redovito bi sama građevina u njemu izazivala gađenje i tjerala ga na povraćanje. Htio im je pomoći, ali je užas bio jači od te želje. Smjesta je pobjegao. Drugog dana, u molitvi je čuo kako mu Gospodin govori da se treba odreći svega što mu je prije bilo osjetno ugodno, a onda će mu ono što je bilo gorko postati slatko. Nije on odmah razumio što su te riječi značile, ali je ipak bio sretan jer mu je Bog počeo objavljivati svoje planove. Uskoro, šećući pored onog istog mjesta, susretne gubavca. Zastane. Osjeti kako ga od smrada prolaze trnci, ali ovog puta nije pobjegao. Približio se gubavcu, u ruku mu stavio novčić, prislonio ga na sebe i poljubio. Tada su mu najednom one riječi iz molitve postale jasne: što mu je bilo gorko, sad je slatko. Nakon ovog dana, uz molitvu i brigu za siromahe i trošne crkve, njegov život dobio je jednu novu sastavnicu – brigu za gubavce.

Nekad bi umjesto u spilju svratio u neku od kapelica i crkvice koje su se nalazile oko grada. Jednog dana, pomalo iscrpljen od svega, misleći da je sišao s puta Božje volje, uđe u crkvu sv. Damjana gdje je stajao veliki bizantski križ. Kleknuo je preda nj i molio za prosvjetljenje srca. Uto začuje glas koji mu govoraše: „Franjo, idi, popravi moju kuću koja se, kako vidiš, sve više ruši!“ Iznenadile su ga te riječi, ali i obradovale jer mu je Gospodin otkrio novi djelić svoje presvete volje. Nije se dugo mislio. Potražio je svećenika i dao mu novac da kupi ulja za svijeću koja će gorjeti pred raspelom. Zatim je iz očeve trgovine uzeo platna, sjeo na konja i otišao u Foligno prodati platno. Tamo je prodao platno i konja te se pješke vratio do svetog Damjana. Došao je svećeniku i dao mu sav novac. Skromni svećenik je znao čiji je Franjo sin i da bi to sve moglo završiti nesretno pa nije htio uzeti novac, no Franjo ga je ostavio u nekoj rupi kod crkve. Kako je župnik i predosjetio, Petar Bernardone već dugo vremena nije bio sretan Franjinim ponašanjem, a posljednji Franjin pothvat je prelio čašu. Uskoro je Petar uhvatio Franju, zaključao ga u podrum i davao mu samo kruh i vodu. Mislio je da će tako istjerati

Ljubo Ivančić, *Sveti Franjo prima rane*, <https://polis.ba>

ludost iz njega. Nije dugo prošlo kad se majka Pika sažalila nad sinom i oslobodila ga da ide svojim putem. Franjo je opet otišao do svetog Damjana i nastanio se tamo. Otac se i dalje nije mirio s Franjinim ponašanjem pa ga odluči tužiti. Sve završi pred asiškim biskupom Guidom. Petar je tvrdio da je Franjo kradljivac i zahtijevao je da vrati novac. Ovaj se nije puno bunio, shvatio je da ga životni put vodi dalje od očeva bogatstva. Bacio je preda nj onu vreću novca iz sv. Damjana, ali je napravio i korak dalje: skinuo je sa sebe odijelo i vratio ga ocu i tako se odrekao Petra, a prihvatio Gospodina kao jedinoga oca.

Ubrzo je svoje odijelo zamijenio pustinjačkim habitom, sandalama i kožnim remenom. Još je više vremena provodio u molitvi, nastavio je pomagati drugima, a krenuo je i popravljati crkvu svetog Damjana. Nakon Damjana odlučio je popravljati i druge crkvice u okolici. Kad je na red za popravak došla mala crkva Gospe od Anđela, nastanio se tamo u Majčinom zagrljaju. Franjo je u toj crkvi 24. veljače godine 1209. bio na jutarnjoj misi. Iz evanđeoskog navještaja u uhu su mu zaigrale riječi iz Mt 10,7-14 koje govore o apostolskom poslanju. To je za njega bio još jedan trenutak izravnog Božjeg obraćanja. Shvatio je to evanđelje kao osobni poziv. Shvatio je da ga Gospodin

poziva na život siromaštva i propovijedanja, pa je skinuo sa sebe pustinjačku odjeću, izuo se i odbacio štap. Obukao je seljačku tuniku s kapuljačom i opasao se konopom. Ovoga dana, na blagdan svetog Matije, trgovčev sin, propali vitez, graditelj i pustinjač, postao je prvi „franjevac.“

Nerijetko se dogodi da u promišljanju o Franjinoj mladosti istaknemo susret s gubavcem ili poziv s križa kao isključive događaje kad je Bog govorio u njegovu životu. Pomislimo da su ti trenuci bili veliki preokreti. Ako bolje pogledamo kako se sve odvijalo, možemo vidjeti da je Bog djelovao češće od dva puta. Gospodin je mladog Asižanina postupno uvodio u istinu. Stvoritelj je od početka lagano šaptao u uho. Promatramo li događaje prije susreta u Spoletu, može nam se učiniti da je Bog mirovao, no ako vidimo u kojem smjeru je otišao Franjin život i da je sve zapravo imalo svoje mjesto u formiranju ovog svetca, jasno nam je da je Gospod djelovao. I nastavio je djelovati i bivati sve jasniji i konkretniji. S druge strane, važno je primijetiti da je i Franjo djelovao. S obzirom na svoje mogućnosti spoznaje Božje volje u životu, nastojao je djelovati. Pomalo, u suradnji s Duhom Svetim otkrivao je da treba moliti, da treba ljubiti. Otkrivao je da je Božja volja ono što će ga ispuniti. Za tim je čeznuo i Bog ga je doveo do jasnoće.

Iz ovoga svi možemo učiti kako promatrati svoj život i odnos s Gospodinom. S naše strane trebamo čeznuti za Božjom voljom u životu, a ujedno si trebamo osvješćivati da Duh Sveti već djeluje u našim životima. Osvrtom na prošlost možemo vidjeti svoje grijehe i pogreške, ali možemo vidjeti i kako je Gospodin djelovao unatoč našim glupostima i stranjanjima. Ovaj drugi pristup pomoći će nam da u sadašnjosti živimo u povjerenju da Gospodin vodi. Druga važna stvar koju možemo naučiti iz Svetčeve mladosti je molitva. Trebamo moliti. Puno. To je mjesto susreta s Bogom. On tamo progovara, napunja nas ljubavlju. Molitva nas mijenja i otvara nam oči. Da nije bilo molitve, mi sigurno danas ne bismo ni znali za Giovannija Bernardonea jer ne bi ni postao svetac. Konačno, od Franje učimo kako treba neprestano tražiti Božju volju, ali i živjeti i djelovati u skladu s dosadašnjim razumijevanjem, a ne čekati potpunu jasnoću jer nam Gospodin objavljuje svoj naum i kroz naše pothvate, dobre stvari i pogreške. Poučeni primjerom Svetca, nastojmo od danas biti svjesniji Božjeg djelovanja u našim životima, ali i kroz molitvu pokušajmo svjesno živjeti svoj život hodeći prema Gospodnjoj volji za naš život.

Rupa

Tek tako, nezvana i neželjena
u džepu mojih hlača
pojavila se iznenada
bezdana jama

Svaka rupa mora imat dno
pa čvrstim debelim koncem
prionuh krpanju.
Sveti Franjo Asiški
gol do pasa
(potkošulju upravo darovao
nekom siromahu)
smješajući se, upita me:
Krpaš li prijatelju,
da bi primao
ili da bi darovao?

Mali vjeronaučni leksikon

Samostanske škole

Samostanske škole, crkvene škole u srednjem vijeku osnivane za buduće klerike i redovnike u samostanima crkvenih redova. Od IX. st. samostanske škole imaju interna odjeljenja za redovnike i eksterna za vanj. učenike, laike. Sadržaji obučavanja bili su predmeti trivija (gramatika, retorika, dijalektika) i kvadrivija (aritmetika, geometrija, astronomija, glazba), a nastava se izvodila na lat. jeziku. I u Hrvatskoj je bilo mnogo samostanskih škola u samostanima benediktinaca, dominikanaca, franjevac, isusovaca i dr.

Samson

Samson (grč. Σαμψών, Sampsōn, lat. Samson, hebr. Šimšōn, od šemeš: sunce), posljednji od 12 izraelskih sudaca (XI. st. pr. Kr.). Isticao se osobnim junaštvom u ratovima protiv Filistejaca, a svoju je fizičku snagu crpio, po legendi, iz rasta kose. Međutim, Filistejka Dalila izmamila je od njega tajnu njegove snage, odrezala mu u snu kosu i predala ga Filistejcima, koji su ga oslijepili. Samson se osvetio tako da je, pošto mu je narasla kosa, srušio filistejski hram te je, zajedno s Filistejcima, umro pod ruševinama. Samsonovi su pothvati opisani u biblijskoj knjizi Suci (14–16). Prikazivan u likovnim umjetnostima ponajviše s Dalilom (Rembrandt, Tintoretto, Rubens, Van Dyck, Liebermann, Dürer), u dramama L. Andrejeva, F. Wedekinda, romanima (F. Salten), filmu, u operi C. Saint-Saënsa i Händelovu oratoriju.

Samuel

Samuel (hebr. šēmû'el: Bog je uslišao), posljednji izraelski sudac i prorok (? , oko 1050 – ?, 1025. pr. Kr.). Začetnik narodnog i političkoga jedinstva nesložnih izraelskih plemena. Njegov utjecaj omogućio je izraelskim kraljevima Saulu i Davidu pobjede nad susjednim neprijateljskim plemenima. Glavni je lik biblijskih knjiga o Samuelu (Prva knjiga o Samuelu, Druga knjiga o Samuelu). U likovnoj umjetnosti prikazali su ga Rembrandt, J. Reynolds i dr.

NAŠI POKOJNI

DARKO ČORAK,	PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 6. rujna 1991.
NIKOLA JELINIĆ,	PU koprivničko - križevačka, Viduševac, 6. rujna 1991.
ŽELJKO NIKIĆ,	PU sisačko - moslavačka, Rajići, 7. rujna 1991.
ADEMI DENAC,	PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 8. rujna 1991.
MLADEN BIŠĆAN,	PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 8. rujna 1991.
MATO ČANČAR,	PU primorsko - goranska, Kusunje, 8. rujna 1991.
ŽELJKO VREBAC,	MUP, Pakrac, 8. rujna 1991.
ANTON ZEFI,	PU istarska, Hrvatska Kostajnica, 8. rujna 1991.
MILAN NOŽINIĆ,	PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 9. rujna 1991.
MILAN MAJETIĆ,	PU ličko - senjska, Divoselo, 9. rujna 1993.
DRAGAN BRDAR,	PU primorsko - goranska, Topusko, 10. rujna 1991.
MARIJAN MATEKOVIĆ,	PU sisačko - moslavačka, Kostajnički Majur, 10. rujna 1991.
MILAN FRKOVIĆ,	PU ličko - senjska, Gospić, 10. rujna 1991.
ŠIMO BOŠNJAKOVIĆ,	PU brodsko - posavska, Čovac, 11. rujna 1991.
DAMIR KLASNIĆ,	MUP, Zagreb, 11. rujna 1992.
VLADO ANDRIJEVIĆ,	PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.
TOMICA BABIĆ,	PU sisačko - moslavačka, Rosulje, 12. rujna 1991.

TOMISLAV JERGOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN KOSTRIĆ,

PU istarska, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

VITOMIR MARGETAN,

PU bjelovarsko - bilogorska, nestao, Pakrac 12. rujna 1991.

DANKO PAVIČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

PERO PRPIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Nepoznato, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN VUJČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

ŽELJKO BJELIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAGO LENARTIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

IVAN LEŠKOVIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

ZDRAVKO MAJTA,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

BOŽAN MILOŠ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN PELEGRIN,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

IVICA ŠNJARIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

STIPICA VUKADIN,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

ĐURO ŽIVKO,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DARKO TURKALJ,

PU varaždinska, Gospić, 12. rujna 1993.

POČIVALI U MIRU!

Odjeća za siromahe

Župnik siromašnog pariškog predgrađa zadužio je svoju vrijednu župljanku, spisateljicu Madeleine Delbrel, da krajnje siromašnoj obitelji nevjernika, odnese paket odjeće.

Madeleine uzme paket i uputi se na adresu koju je dobila od župnika. Popela se na peti kat hladne betonske kućerine i ženi uvela lica, uz koju je stajalo dijete, a koja je otvorila vrata, uručila paket. Žena je zahvalila i Madeleine se vratila istim stubištem. Tek što se spustila do prizemlja, začula je povike.

Bijaše to žena s petoga kata:

- Dođi i uzmi svoj paket! U njemu su samo smrdljive krpe. Mi smo siromašni, ali ne živimo od otpada!

Madeleine se vrati. Žena je imala pravo: u paketu je bilo prljavo rublje. Mora daje bila neka greška, ispričala se i sišla doista razalošćena.

Nije znala što bi učinila.

Prolazeći pored cvjećarnice, ugleda košaricu prekrasnih ruža. Kupi je i pođe nazad. Susrela je dijete one žene i dala mu cvijeće rekavši:

- Podaj to svojoj mami!

Bilo je to prvo kršteno dijete u toj četvrti.